

slobodan rakitić

DALEKO, IZA NAS

BOŽJE SEME

I

Gledah knjigu otvorenu, pustinju, pečat sjaja na rani, mir mora u školjci, galije u vazduhu;

Gledah žitno polje na nebu, suncokret i bulke pod vodom, vilinog konjica u kosi dragane, prah pčelinji na lokvanju;

Gledah pirinčano polje, mirisno žensko rublje na vetru, čipke i vez zlačani, kišne kapi u paukovoj mreži, blagi nagib nebesa prema paklu moje sobe;

Gledah žurnog glasnika, litije u čast smrti nečije, rumeno dete na sisi majčinoj, mlečni puč krilatice, svečevu kobilu na pojilu, rasečena pluća, vatreni cveč u krilu nage neveste;

Gledah, al sebe ne videh, ni na nebu ni na zemlji, ni na vodi, — samo frag rukopisa, pero i ruku pretvorenu u stablo providno i samotno!

II

Rekoh, budući oblik čoveka, dete pod ptičjim krilom, plamen u mleku majke bez odojčeta, serafimi nad ložnicom šumske kraljice;

Rekoh, budan san, drhtanje neveste kraj otvorene ložnice, približavanje olujnog svoda, slomljena grana, pusto ognjište, prah, prah i samo prah;

Rekoh, zanos ženskog uzdrtalog pola, riba u vazduhu, jabuka u kosmosu, bela lasta u vrtu, labud u krilu device;

Rekoh, proročanska slova, drhtaj biljke iz potaje, glad slepih staraca, propeta ruka, crvene ribe u prostoru, mahovina i lišaj, opustelo dvorište, stari sat i ikona;

Rekoh, spone svemira, zvučni ozon, mlade životinje sklone bludu, milioni oblika u kojima smo se mogli ostvariti, al prah, prah i samo prah!

III

Slušah šumne vodoskoke, zvuk lovačkog roga iz dubine šume, berače pamuka na plantaži, zrikavce u napuštenom vrtu;

Slušah povorke pod zemljom, zvuk dleta, zvona s nebeskog nevidljivog hrama, zver razjarenu na tragu plena, disanje vasiona nad Knjigom;

Slušah zov ženke, ševu u polju, tetreba na grani, košute na pojilu, pastirice u polju, u kolu, kraj stada na plandištu, vile u gorskom bistriku, u vodi do kolena, s penom na prozračnim ramenima;

Slušah tajanstvene zvuke nevidljivih svetova, lisičji lavež, probuđenog čuka, bilo što mi postepeno sahnje, posmrtna zvona u sazvežđu Orionu;

Slušah, ali glas svoj sred pustinje ne čuh!

IV

Pisah drvetom, vodom, vazduhom i zemljom, vatrom i pepelom, bezazlenošću deteta, dodir dva stabla i dodir dva ploda, al greh, greh, i samo greh;

Pisah zlokobne znake, pomerenu krv, nevestu u vrućici, plamen na belom čaršavu i plamen na usni, pleme u izgnanstvu, zanos urođenika okolo večernjih vatara;

Pisah veliki san čovečji, osvojena nebesa, slike uma, čeonu kost i oluju, božje seme, plamen u ženi i plamen u čoveku;

Pisah kal večnosti i kal smrti, buba-maru i slavu, zolju na latici, poraz sina čovekovog, čokot grožđa na zlatnom tanjiru;

Pisah perom i rukom povratak budnog sina, budući oblik, buduću vasseljenu s drukčije raspoređenim svetovima, al greh, greh, i samo greh!

O, ČISTA, SNEŽNA PROSTRANSTVA

O, čista, snežna prostranstva, kako ste beskonačna u svome značenju, kao duboka plavet nebesa, kao duša device;

O, čista, bela prostranstva, gledam vas tako devičanski okrenuta sebi, kao da nikada moje stope, ni moj trag, ne dodirnuše blage padine, vaš beskonačni profil;

O, čista, snežna prostranstva, preko vas ni dah vetra, ni sjaj zvezda, i sve je kao da moje oči ne behu nikada otvorene. Pozdravljam vas mahanjem ruke i jednom beskonačnom suzom u kojoj se presijava vaša čednost;

O, čista, bela prostranstva, nikada vas ne mogu dostići u vašem savršenstvu, u vašoj božanstvenoj mirnoći. Gledam kako se dodiruje moj prah sa vašim sjajem, kako vaša belina obuhvata svet svojim znakom i svojom tišinom;

O, čista, snežna prostranstva, kako ste dostojanstvena u svojoj samoći, kako beskonačna u svome značenju, kao misao umnog angela, kao duša moje nebeske dragane!

DVOSTRUKI ŽIVOT

Vrh uma se ognji pale,
Dvostruki mi život posta
Nevidljivi svijen kalem.

Žig srama na meni osta!
Demon ponad provalije,
Cvili nakoč, bez oprosta.

Na drvetu ploda nije,
Dno sušnoga zdenca vapi!
Oko čega da se svijem?

Do ambisa ambis zjapi,
Čistinom i drvo beži
Čeznuć blagost jedne kapi.

Kraj izvora srna leži,
Uza stablo zmija puzi,
Šumski duh u gustoj vreži.

Dok klečimo u kaljuzi,
Grešnice nas vile ljube,
Sahnju zdenci, modri luzi.

Gonjen zverom, šibom gube,
U čardak se skrih skroviti.
Svud se prašni puti gube!

Tu da mi je smrt usniti,
Il sred plamnog polja maka
Sa senkom se svojom sliti.

Nad ravnicom prhnu svraka,
Ponad krova — bele laste!
Stah ispred fog tajnog znaka!

Na licu mi ružne kraste,
Nad nestvarnom kad stah vodom!
Dubina mi, u snu, raste!

Ni smrt da se kaže plodom!
Jek, s bedema, žalne trube
Zadrhta pod modrim svodom.

Blista preko sveta kube
Belog hrama u cvečniku,
U nedogled — zlatne stube!

Žrtva na svom žrtveniku!
Kobni krug, kog pisah kredom,
Ko večnost na brojčaniku.

Nagnuta, nad mrtvim čedom,
Mači, kao božja luda,
Sva znamenja prokle redom.

Ogledah se sred tih čuda!

DALEKO, IZA NAS

Daleko, iza nas, sunce nad trpezom,
Prstenje sedefne vode, i nage devojčice,
Ruka ti kroz prozor prema vrtu pružena, —
Ispod kog ću se drveta najzad zaustaviti?

Zvižduk lovca u polju, il zuj frske na vetru,
Nebeski ati, kočije, carski mlečni puč,
Vički hrt u gaju, na tragu plena, gle,
I ja, i ja u svemu tome, moja gospodarice;

Beskrajne tavne šume, dvori tajanstveni,
Nad zapaljenim jezerima — kneževe kočije,
Zvuci sa zvonika, il zvuci iz vasseljene,
Tvoje drhtave nosnice, i mirisi nepojamni;

Lane na izvoru, košute, zveri, i pastiri,
Tetreb na grani, zanet, i ševa u polju,
Limunove šume, kojima bejasmo okruženi,
Visoka paprat uokolo, i voda u ribnjaku;

Žar zvezda il žar nebesa, voće koje si brala,
Ribizla i vres, vodena biljka na sjajnom ti čelu,
Uvek raspremljene ložnice, zlatni kondir vina,
I dom tvoj obasjani, pred koji kasno stigo;

Kakva patnja u snu, kakva misao u smrti!
Gradovi i zemlje, jezera i čardaci,
Vrtovi, u kojima srećni bejasmo,
Sve to sada treperi, daleko, iza nas!